

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งในช่วงการระบาดของโควิด-19¹

ณฐ รังสิมาการ²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการการบังคับคดีแพ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย ประวัติ แนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการดำเนินการบังคับคดีด้วยการยึดและอายัดภายหลังจากที่ศาลได้มีคำพิพากษา ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการบังคับคดี ขั้นตอนการบังคับคดี และบุคคลผู้ที่จะร้องขอให้บังคับคดีและเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจดำเนินการบังคับคดีแพ่งขณะเดียวกันด้วย จำนวนปริมาณคดีที่มีขึ้นสู่ศาลในการพิจารณาเป็นจำนวนมาก และจำนวนปริมาณคนไม่สอดคล้องกับปริมาณคดีที่มีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีอีกด้วย

เป็นที่ทราบในปีพ.ศ. 2563 ได้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือที่คนส่วนใหญ่ให้ชื่อเรียกว่าโควิด-19 ระบาดไปทั่วโลก ซึ่งเป็นเหตุให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบดังกล่าวไปด้วย เพราะว่าโรคดังกล่าวเป็นไข้หวัดที่สามารถแพร่จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้อย่างรวดเร็วและตัวเชื้อไวรัสดังกล่าวจะเข้าไปทำลายปอดในร่างกายจนอาจจะเป็นเหตุให้มีอันตรายถึงแก่ชีวิต เมื่อเกิดอัตราผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากและคนติดเชื้อมีปริมาณสูง โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เมื่อมีการแพร่ระบาดดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้ภาครัฐบาลทำการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามประกาศฉุกเฉินที่ราชอาณาจักร

จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นเหตุให้หลายๆอาชีพ หรือหลายกิจการต้องมีการเปลี่ยนโครงสร้างธุรกิจรวมถึงปรับโซนจังหวัดแบ่งออกเป็นสีต่างๆที่มีความรุนแรงของการระบาดแตกต่างกันออกไปทำให้แผนการทำงานปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก รวมไปถึงการก่อให้เกิดปัญหาคนว่างงานขาดรายได้ทำให้ลูกหนี้ไม่มีเงินไปชำระแก่เจ้าหนี้ได้เพราะจำเป็นต้องหยุดประกอบกิจการชั่วคราวหรือหยุดการทำงานบางอย่างตามประกาศคำสั่งห้ามของรัฐบาลซึ่งการขาดแคลนรายได้ หรือถูกจำกัดสิทธิในการทำงานทำให้ไม่สามารถดำเนินปฏิบัติตามอาชีพหรือทางการค้าของตนได้นั้น ส่งผลให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างแก่ภาคธุรกิจเป็นอย่างมากเพราะจากผู้ที่เคยมีรายได้จากการทำงานที่ได้รับเงินเดือนเป็นประจำอาจจะถูกออกจากงานหรือไม่สามารถหาเงินมาผ่อนเพื่อทำการส่งค่างวดยนต์ ค่าบ้าน จึงเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาต้องดำเนินการฟ้องร้องต่อ

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่องปัญหากฎหมายเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งในช่วงการระบาดของโควิด-19 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์สุเมธ จานประดับ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และรองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศาลในมูลหนี้ที่คู่สัญญาได้กระทำต่อกันไว้แต่อย่างไรก็ตามคดีดังกล่าวที่ยังคงค้างพิจารณาอยู่ในศาลไว้ตั้งแต่ดั้งเดิม

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีทางแพ่ง นั้นไม่ครอบคลุมในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และทำให้เกิดความไม่ชัดเจนด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาที่หนึ่งเกี่ยวกับความล่าช้าของการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีมีขั้นตอนการดำเนินการมากมาย ซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาแทบทั้งสิ้น ทั้งนี้ไม่นับรวมระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ต้องรอเมื่อครบระยะเวลาตามที่กำหนดก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้ อีกทั้งไม่นับรวมกรณีที่มีผู้มีส่วนได้เสียร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาด ซึ่งต้องรอจนกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุดก่อน จึงจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปได้ ซึ่งขั้นตอนต่างๆ รวมทั้งระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดเป็นเหตุให้การบังคับคดีล่าช้าและใช้เวลานานมาก จนบางครั้งก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 274 ได้วางหลักไว้ว่า ถ้าคู่ความฝ่ายใดแพ้คดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ มิได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกโดยศาลทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ร้องขอบังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เช่นนี้จะเห็นได้ว่า ตามมาตราดังกล่าวกำหนดไว้เพียงให้เจ้าหนี้ใช้สิทธิบังคับคดีดังกล่าวภายในสิบปี แต่มิได้กำหนดเหตุยกเว้นในกรณีเกิดเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจจะดำเนินการบังคับคดีได้ ดังเช่นในปัจจุบันที่เกิดวิกฤตโควิด-19 อีกทั้งเมื่อไม่สามารถรวมตัวกันได้ของประชาชนก็ไม่อาจจะดำเนินการบังคับคดีได้ภายในสิบปี เพราะเมื่อทางรัฐประกาศมาตรการต่างๆออกมาเป็นเหตุให้ ทางกรมบังคับคดีต้องเลื่อนการทำงานออกไปตามด้วยจึงไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มระบบ และเป็นเหตุให้การบังคับคดีเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามกฎหมายย่อมเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ได้รับความเสียหายเปรียบกล่าวคือมิได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว

ประเด็นปัญหาที่สองเกี่ยวกับขั้นตอนการยึดและอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้นกำหนดให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้นที่เป็นผู้ดำเนินการบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง รื้อถอน หรือขับไล่เป็นต้น เพื่อต้องการนำทรัพย์ออกขายทอดตลาดและนำเงินมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือกระทำการอื่นๆ ตามคำพิพากษา ซึ่งในขั้นตอนการยึดนั้นถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 312 ซึ่งวางหลักให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำการตามบทบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการโดยการนำเอาหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้แก่บุคคลได้ตามสมควร เว้นแต่ไม่อาจนำมาได้ และแจ้งการยึดให้ลูกหนี้ทราบ ในทางปฏิบัตินั้น ไม่ว่าจะเป็นการยึด บ้าน, อาคาร, รถยนต์ เป็นต้นผู้นำยึดมีหน้าที่ต้องแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีในการตั้งเรื่องเช่น หนังสือมอบอำนาจในการยึดทรัพย์กรณีกระทำการ

แทนผู้อื่น, บัตรประจำตัวประชาชน, หลักฐานแสดงสถานะของโจทก์ เป็นต้น อีกทั้งวันที่โจทก์จะนำเจ้าพนักงานที่ดินไปยึดทรัพย์สินของจำเลย ในกรณีที่เป็นการยึดอสังหาริมทรัพย์นั้น โจทก์มีหน้าที่ต้องส่งหลักฐานเพิ่มเติมในวันดังกล่าว ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้านของจำเลย หรือหนังสือรับรองนิติบุคคลซึ่งต้องรับรองไว้ไม่เกิน 1 เดือน, แผนที่ภาพการนำยึด, ค่าธรรมเนียม เป็นต้น ซึ่งหากขาดเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใดไปนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมจะไม่ทำการยึดทรัพย์ดังกล่าวเพื่อนำออกขายทอดตลาดเช่นนี้จะเห็นได้ว่าในแต่ละขั้นตอนนั้นต้องมีการเตรียมเอกสารและมีความยุ่งยากซับซ้อน อีกทั้งหากผู้นำยึดที่ดินมิได้เตรียมเอกสารตามที่กำหนดไว้ย่อมเสียสิทธิในการที่จะนำยึดทรัพย์ออกขายทอดตลาดได้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้มิได้คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น เป็นเหตุให้การยึดทรัพย์สินหรืออาชญากรรมเรียกกร่อนนั้นต้องล่าช้าเพื่อรอเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการใหม่ซึ่งในแต่ละวันอาจจะได้ไม่ครบตามจำนวนที่ตั้งเป้าหมายไว้ เพียงเพราะไม่มีเอกสารนำส่งเจ้าพนักงานบังคับคดีประกอบอับสภาวะปัจจุบันได้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นเหตุให้ต้องมีการเลื่อนขั้นตอนการบังคับคดีออกไปอย่างไม่มีกำหนดเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ก็จะได้รับชำระหนี้ช้าไปกว่าที่ได้มีการกำหนดหรือคาดการณ์ไว้ เพราะเมื่อเมื่อรัฐบาลได้มีประกาศข้อกำหนดตามมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 เป็นต้นว่า ห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง หรือการปิดสถานที่ต่างรวมถึงให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติงานนอกสถานปฏิบัติงาน (Work From Home) อีกทั้งยังมีการกำหนดเขตความเสี่ยงพื้นที่ของแต่ละจังหวัดออกตามสีของระดับความรุนแรงเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดความยุ่งยากและล่าช้าสำหรับการจะดำเนินการบังคับคดีที่ต้องเป็นงานที่ต้องกระทำในพื้นที่ไม่สามารถจะผ่านช่องทางอื่นได้

ประเด็นปัญหาที่สามเกี่ยวกับการบังคับคดีของบุคคลผู้ที่ได้รับมอบหมายเมื่อพิจารณาถึงกฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2563 ข้อ 3. วางหลักไว้ว่าผู้มอบหมาย คือเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้มิหน้าที่รับผิดชอบในคดีใดคดีหนึ่ง ประกอบกับข้อ 8. เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมอบหมายให้บุคคลตามข้อ 6 วรรคหนึ่ง ปฏิบัติการแทน เจ้าพนักงานบังคับคดีในเรื่อง ดังต่อไปนี้ (1) การประเมินราคาทรัพย์สิน (2) การขายทอดตลาดทรัพย์สิน (3) การจัดทำบัญชีรับจ่ายเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย การมอบหมายตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด จากกฎกระทรวงดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีพบว่า มิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ใดอันจะให้อำนาจเจ้าพนักงานบังคับคดี มอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการบังคับคดีแทนตน หรือช่วยเหลือตนในการบังคับคดีได้ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วขึ้น ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นให้ควรปรับแก้ไขเพิ่มเติมในจุดนี้เพื่ออุดช่องว่างของการทำงานที่ล่าช้าในการบังคับคดีได้แม้เกิดเหตุการณ์ดังในปัจจุบันเพราะแม้จะมีการ

มอบหมายให้บุคคลอื่นเป็นผู้กระทำการแทนก็ตามแต่เมื่อเกิดเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ขึ้นแล้วแต่ไม่ว่าบุคคลใดก็ไม่สามารถที่จะไปดำเนินการบังคับคดีได้ทั้งสิ้นซึ่งการที่ไม่สามารถดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินได้นั้นย่อมส่งผลโดยตรงแก่เจ้าหนี้และบุคคลภายนอกที่เป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้ทั้งทางตรงและทางอ้อมแต่อย่างไรก็ตาม หากเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นจะช่วยบรรเทาความเสียหายจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้เพราะมิฉะนั้นหากปล่อยเวลาล่วงเลยไป ไม่ดำเนินการบังคับคดีก็จะมีแต่จะส่งผลเสียให้แก่เจ้าหนี้ เช่นนี้บุคคลผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดี นั้นต้องได้รับอำนาจตามที่กำหนดไว้และดำเนินการให้ทันตามเวลาและวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ได้กำหนดไว้

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบังคับคดีแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประกอบกับกฎกระทรวงด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2563 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าของการดำเนินการบังคับคดี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มเติมผู้เขียนเห็นว่าควรออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นกำหนดระยะเวลาการบังคับคดีภายในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่ต้องการดำเนินการบังคับคดีในช่วงเวลาการแพร่ระบาดดังกล่าวแต่ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ตามกำหนดระยะเวลาและเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการควบคุมของทางภาครัฐจึงมีความจำเป็นในการออก

“กฎกระทรวง ว่าด้วยเรื่องการบังคับคดีอันเป็นเหตุสุดวิสัยในช่วงสถานการณ์โควิด-19” เพื่อให้การดำเนินการที่บางกรณีไม่สามารถที่จะดำเนินการได้นั้นเป็นไปโดยเรียบร้อยและบังคับใช้เฉพาะในช่วงเวลาดังกล่าว

จากประเด็นปัญหาข้างต้นข้าพเจ้าเห็นว่าเพื่อการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทยนั้นเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติโดยทั่วไปคือมุ่งเน้นไปที่หลักความศักดิ์สิทธิ์ของคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ศาลได้มีคำตัดสินมาแล้วหากปรากฏว่ามีเหตุจำเป็นดังเช่นเหตุโควิด-19 ในปัจจุบันย่อมเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐต้องดำเนินการตามขั้นตอนแต่ก็ควรที่จะมีการยืดระยะเวลาแม้จะเกิน 10 ปีหรือบังคับคดีตามคำพิพากษาต่อไป เพื่อให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับการชำระหนี้อย่างเป็นธรรม และเพื่อมิให้เป็นการประวิงเวลาของลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขบทมาตรา 274 แต่ออกกฎกระทรวงโดยบัญญัติถึงเหตุยกเว้นเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่สามารถบังคับคดีได้โดยมีเหตุจำเป็นสมควรเพื่อให้ต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการคุ้มครองเจ้าหนี้ฝ่ายที่ชนะคดีตามคำพิพากษาต่อไป

2. ปัญหาเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีจากประเด็นดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาเห็นว่าในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 312 ประกอบมาตรา 313 ซึ่งวางหลักให้เจ้า

พนักงานบังคับคดีกระทำการตามบทบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการโดยการนำเอาหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินนั้นมาและฝากไว้แก่บุคคลได้ตามสมควรเว้นแต่ไม่อาจนำมาได้ และแจ้งการยึดให้ลูกหนี้ทราบ ในทางปฏิบัตินั้น ไม่ว่าจะเป็นการยึดบ้าน, อาคาร, รถยนต์ เป็นต้น ผู้นำยึดมีหน้าที่ต้องแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีในการตั้งเรื่อง เช่น หนังสือมอบอำนาจในการยึดทรัพย์สิน กระทำการแทนผู้อื่น, บัตรประจำตัวประชาชน, หลักฐานแสดงสถานะของโจทก์ เป็นต้น ปี ๒๕๖๓ ดังกล่าวมิได้มีบทกฎหมายมาตราใดบัญญัติรองรับหรือยกเว้นให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นก่อนแล้วค่อยนำส่งเอกสารตามหลังได้ ประกอบกับระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. 2522 ข้อ 12 วางหลักไว้ว่า ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินตามวันเวลาที่ผู้นำยึดได้นัดหมายไว้ประกอบกับประกาศยึดทรัพย์สินตามคำสั่งจากกรมบังคับคดีประกอบกับข้อ 16 วางหลักไว้ว่า ในการดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจกระทำการใดเท่าที่จำเป็นเพื่อค้นหาสถานที่ใดๆอันเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มข้อยกเว้นในการส่งเอกสารที่ไม่สำคัญแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีที่ไม่สามารถส่งได้ภายในวันที่ทำการบังคับคดีโดยทำการออกกฎกระทรวงที่ว่าด้วยการส่งเอกสารหรือหลักฐานต่างๆในการบังคับคดีในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เพราะเอกสารบางอย่างนั้นแม้เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการส่งภายในกำหนดก่อนวันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการบังคับคดี ซึ่งเป็นเหตุให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่ทำการบังคับคดีให้ทันในช่วงสถานการณ์โควิด-19 นั้น เป็นเหตุให้การเดินทางนั้นถูกจำกัดสิทธิในการที่จะเดินทางข้ามจังหวัดตามมาตรการและคำสั่งของทางภาครัฐดังนั้นจึงควรออก “กฎกระทรวงว่าด้วยขั้นตอนการส่งเอกสารในการบังคับคดีในช่วงสถานการณ์โควิด-19” โดยกำหนดให้มีการจัดส่งเอกสารในภายหลังเพื่อลดการเดินทางและพบหน้าเพื่อป้องกันการแพร่กระจายหรือจัดส่งเอกสารหลังด้วยวิธีการอื่นๆเพื่อใช้ในสถานการณ์นี้โดยเฉพาะ

3. ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับคดีโดยบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้อำนาจบุคคลที่ได้รับมอบหมายนั้นเพิ่มขึ้นดังนี้

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาถึงบุคคล ในการที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบอำนาจให้บุคคลอื่นเป็นผู้ดำเนินการแทนนั้นควรมอบทั้งสิทธิและหน้าที่ให้แก่บุคคลดังกล่าวโดยเพิ่มเติมในกฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2563 ข้อ 8 (4)

เพิ่มเติมข้อ 8(4) บัญญัติว่า ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีในกรณีที่จำเป็น

การแก้ไขดังกล่าวเพื่อที่จะดำเนินการยึดทรัพย์สินและอาชัณสิทธิเรียกร้องได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยตรงและส่งมอบงานที่ได้ทำมายังกรมบังคับคดีเพื่อดำเนินกระบวนการขั้นตอนต่อไป แต่เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ.2563 ที่แก้ไขใหม่และออกมานั้นก็มีได้มีบทบัญญัติหลักเกณฑ์ดังกล่าวที่จะครอบคลุมถึงปัญหานี้ ให้บุคคลที่ได้รับมอบหมายที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กรมบังคับคดีกำหนดมีอำนาจจะดำเนินการยึดทรัพย์สินและอาชัณสิทธิเรียกร้องเพื่อช่วยแบ่งเบาจากเจ้าพนักงานบังคับคดีในช่วงวิกฤตดังกล่าวให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ต่อมาหากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้สิ้นสุดลงนั้นประชาชนสามารถกลับมาดำเนินการได้อย่างปกติสุขแล้วก็จะสามารถดำเนินการบังคับคดีได้ตามปกติและถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถดำเนินการได้ตามปกติสมควรก็ไม่มีเหตุจำเป็นที่จะต้องบังคับใช้กฎกระทรวงดังกล่าวที่ผู้เขียนได้เสนอแนะไว้และยกเลิกกฎกระทรวงดังกล่าวเพราะกฎกระทรวงดังกล่าวมีความจำเป็นใช้เฉพาะใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉินและไม่สามารถดำเนินการตามปกติได้เท่านั้นเพราะมีกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่เป็นกฎหมายหลักสำคัญในการดำเนินการบังคับคดีอยู่แล้วนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

คณิต ฒ นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2558.
 จรัญ ภักดีธนากุล. กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วย การบังคับคดี. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร :
 สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2561.

สมชัย ทีณาอุตมากร. สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร : ร้านปณรัชช (ร้าน
สวัสดิการหนังสือกฎหมาย), 2563.

สมชาย จุฬนิติ. คำอธิบายกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 4. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนัก
อบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2562.